

KEMENESALJA

Megjelenik minden vasárnap reggel.
Előfizetési ár: negyedévre 2 pengő, félfévre 4 pengő,
egész évre 8 pengő.
Hirdetés díja előre fizetendő.

POLITIKAI LAP.
Felolós szerkesztő és kiadó:
DINKOREVE NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkoreve Nándor könyvnyomdája Családunkban
ide intézendők a szerkesztői rész illető közlemények
hirdetések és mindenemelő bejelentések

Dr. Vass József halála.

A megrikkult magyar erdők hatalmas szállója dől ki szeptember nyolcadikára virradó hajnalon, dr. Vass József népjóléti és munkügyi miniszter halálával.

Az ő személyében a nép egyszerű fia emelkedett szellemi és erkölcsi erejével a legmagasabb méltóságba, egyházi és polgári téren egyaránt, minden szónál igazabb bizonyosságot téve a felől, hogy Magyarország annak a nemzeti demokrációnak a termőföldje, amelyben mindenki boldogulhat a maga egyéni kiváltsága és a hazához való hűsége mértéke szerint.

Vass József földi pályája nagyon szerény otthonból indult ki, de ennek a szerény szülői háznak tiszta levegője volt életfője mindig annak a nemes szívnek, mely a legmagasabb polcon is a derék magyar-népnek dolgozott és a régi kedves otthon emlékei láplálták azt a törbetetlen akaraterőt, amely csak arra használta a magasra jutott államférfi hatalmát, hogy segítsen a segítségre szorulókon, támogassa a gyámoltalankokat, árvaakat, özvegyeket és erősítse az erőtleneket.

Vass Józsefnek hasznos, dolgozó szép élete után szép halált juttatott az isteni gondviselés. Utolsó földi álmát átszenderült abba az örök álomba, melyben szemlől-szemben áll az igaz mennyei bíróval, aki bizonyára igazságosan ítél Vass József, a földön sokat dolgozó, a szegényekért mindent áldozó nemes lelke fölött.

Itt a földi hazában pedig örök mozdulatlanságba dermedt az eleven energia, elpihent a soha nem fárado munkakévd, ércokporos áttörhetetlen fala fogja fel a sóhajok panaszát, melyek mindig utat találtak Vass József jószágos szívéhez. A részvét és gyász közszói, melyek hegyeg magasodnak Vass József ravatala körül, egy nemzet gyászát hirdetik a fájdalomnak és megrendülésnek olyan erejével, mintha legjobb barátunk, legközelebbi rokonunk vártatlan, hirtelen halálát siratnánk. Ki volt ez a férfi, akinek ravatala felé milliók könnyűl barmatos tekintete száll? Pap, politikus, tudós, író, szónok, mindegyikben első, ábitatos szolgáló egyházának, művésze az ékeesszólásnak, eleven tárháza a tudományok és a legmodernebb gazdasági szociológiai és politikai ismereteknek, kifogyhatatlan a gondolatokban és fáradohatatlan a munkában, mellyel gondolatait eleven valósággá igyekszik alakítani. De ha volna lapunk szükre

szabott keretei között arra hely, sorra vennénk mindazokat a fényes képességeket, melyek az egykori csizmadia mester fiát, az adonyi káplánt mind magasabbra lendítették egyházi méltóságában és politikai pályafutásában, e ragyogó képességek teljes számbavételével sem tudnánk okát adni annak a döbbenetnek és lesújtottságnak, mely milliókat sápasztott el Vass József brálának hírére.

A ragyogó talentumon, egyszerű tudóson, hatalmas munkabíráson túl volt még valami Vass József rendkívüli egyéniségében, talán minden kvalitása között a legnemesebb és legértékesebb, mely ennek a mélyes és őszinte gyászok a legbensőbb okaira világít. A tudás és tehetség önmagában hideg fény, mely világít, de meleget nem ad. De Vass József tehetsége mögött mélyesen érző szív, igaz részvét és ember-szeretet izzott, tehetségének ragyogását ez az érzes hevítette át és ezért volt, hogy nemcsak bámulatot kiváltott ki, hanem a szíveket is meghódította. Nem a politikai véletlenei mulott, hogy Vass József a népjóléti és munkügyi miniszterium élére került, hiszen műveltsége, rátermettsége és tehetsége bármily munkakörben maradandót tudott

De hajlama szerint odaren delletett, ahol könnyeket kellett letörölni, ahol a legnagyobb szükség volt a megértő részvételre, ahol a legteljesebb odaadással lehetett az, aminek váltotta és hirdette magát: szegények, szenvedők, nyomorgók támogatója.

Vass József puritánsága, esse, emberszeretete, igazságra való törekvése mindenkinben tiszteletet és bizalmat keltett. Minden viharok közepett Vass József személyében látta az ország azt a horgonyt, amelyik megbízható biztosítéka annak, hogy az ország hajója semmiféle szélsőségek felé nem fog elsodródni. Most aztán pillanatok alatt kidőlt, az egész ország nemcsak gyász-szal, hanem ijedelemmel is áll ravatala mellett. Bizonyítatlankodva, vajjon akad-e helyébe másik horgony, ilyen erős és ilyen megbízható?

Roppant veszteség az országnak, a magyaros gondolatnak és az egész szociálpolitikának. Ezenfelül is mérhetetlen veszteség különösen Vasvármegyének, melynek hű fia volt és miniszterisége alatt sok tanujelét adta szeretetének. Nyolc esztendő népjóléti miniszterkedése sok évek mulasztásait pótolta, szinte semmiből teremtetett hatalmas szociális és karitatív alkalmakat

és működésének maradandó nyomait nemcsak ezek az intézmények fogják megőrizni, hanem tanító és nevelő hatása, mellyel a nemzet figyelmét ráterelte a szociális intézmények szükségességére. Hogy Nyugat Európával lépést tudunk tartani, az elsősorban kulturális és szociális intézményeink érdeme és Vass József fáradohatatlan agitációja, lelkesedése, energiája és munkabírása kellett ahhoz, hogy ezek a nyugateurópai mértékű szociális intézmények létre jöjjenek, az ő szuggesztív tehetősége kellett ahhoz, hogy a magyar társadalomtól kiharcolja nemcsak az intézmények fenntartásához szükséges anyagi eszközöket, hanem az őszinte együttérzést is ezeknek az intézményeknek üdvös munkájával.

De alkotásaiban ott él, ami benne a legnemesebb volt: szívének jósága, részvéte és szeretete. És ez a jószág, részvét, szeretet halhatatlan maradandó ható ereje annak a nemzeti fejlődésnek, amelyért Vass József élt, dolgozott, alkotott.

A múlt vasárnap este, mikor Egerből autóján megérkezett, azt a parancsot adta szörförjének a miniszter, hogy reggel fél tíz órákor pontosan ott legyen a lakása előtt, mert mi-ere megy. A szörför meg is jelent pontos időben, de sajnós, hiába várt, a miniszter nem jött. Később felment a lakásba és az ass-nak elmondta, hogy a tegegyes-ur parancsára megjelent, de az idő, amire rendelt, eltelt már és nyugtalan, rosszak az előérzetei. Az inasnak és feltűnt, azért hallgatott, de mivel semmit sem hallott, kopogtatni kezdte az ajtót és mikor erre sem kapott választ, az ajtót benyomták és megrettenve látták, hogy a miniszter meghalt. Villámgyorsan elterjedt a miniszter haláhirre nemcsak a fővárosban, hanem a vidéken is és a váratlan katasztrófa lesújtotta jóformán az egész ország népet társadalomkülömbőség nélkül.

Vass József a múlt hét szerdáján kezdet panaszoknál orvosokat Csépany Lajos egyetemi tanárnak, aki azonnal megvizsgálta és azt találta feltűnőnek, hogy a miniszter két hónapja óta 28 kilót fogyott és hogy naponta 80—100 darab cigarettát szívott el. Csépany egyetemi tanár megmagyarázta a miniszternek, hogy a nagy adag nikotin erősen hat a szívre és kérte, hogy a dohányzást csökkentse. A miniszter megígérte, hogy a dohányzást csökkenti. Azután rögtön vizsgálat alá vették a minisztert és megállapították, hogy lényeges elváltozás ugyan nincs, de a szív tápláló ere bizonyos elváltozáson ment keresztül. Az egyetemi tanár gyógyszerket rendelt, de ugy látszik minden késő volt már, a baj halálos, gyógyíthatatlan volt.

Itt mondunk el valamit Vass József életéből, melyet saját maga beszélt el egy jóbarátjának még egészséges korában egy Őres orájában.

Szegény kisiparos családnak születtem. Ha máshelyben nem adott dolog s az őt gyermek enni kért, apám vállára kapta a kapát és elment kapálni; így kerestem kenyeret és bizonyára soha sem juttott észbe, hogy kiírta a családját. Én nem az iskolában kezdtem tanulni, apám olvasott ember volt és ráfogott a betűre. Felírt 1—2 betűt a m-

helyben levő szekrény külső oldalára, azt nekem elmagyarázta, a fuflavesszőt a kezembe adta, azzal kellett az ábecét mutogatnom. Ő dolgozott ezalatt a műhelyben. Ha esetleg elfeledkezve a betűkről, legyek fogdosztam, a hajlós fuflavessző közeli érintkezésbe került velem. Csontot uem tört, új vessző pedig mindig akadt a patak partján. A ábecét 5 éves koromban már jól tudtam s elkövetkezett, hogy az Eötvös-törvényekik 3 ik pontja alapján engem mindjárt a harmadik elemibe dobtak, de fizikailag a nyakamnál fogva tényleg odahajítottak. Így örökdött belém a Vass-familia -betűszerelete. A szegénységem, a munkáim és a szép gondolatoknak szeretetén s a becsületlen néven kivált az örökséget hagyta rám az apám.

Sárváron születtem, Vas megyében, 1877-ben, két akasztófa alatt, tudniillik a két 7-es két akasztót jelent. Igen közel is jártam hozzá egyszer. A püspököm neveltett Romában, az első két esztendő ő fizette értelm, aztán ő meghalt s engem felvettek a magyar alapítványi díjmentes helyre. Huszéves koromba kerültem Rómába és huszonegy éves koromig tanultam. Itt már palotában laktam, a magyar-német intézet palotájában. Fegyelmzett, férfias, munkásélet volt ez. Életemnek legzesebb része.

Rómából visszajövet adonyban voltam kaplán, Zichy Nándornak voltam az iródnakja. Talán azt mondatom el büszkeséggel, hogy semmi protekció, vagy más nem érdemelt támogatás nem volt osztályrészem. Egy eset életombi: II-x osztályú diák voltam, ösztöndíjre pályáztam, amelyet aztán nem em, a tiszta jeles diák kaptam, hanem egyik tarsam, egy előző ember fia. Ezt a fiút em tanítottam s a szekundából én szaktam kihuzni. Ekkor találkoztam először az élet igazságtalanságával.

Emtékeim? Elküldtek engem a boltba, kicsi fiú koromban, hogy hozzak valamit. Ugyanakkor lépett be a sárvári uradalom bérkőjének fia. Egy négykrajcáros pend-rejtett oda a poitra. Krumplicutrot kért érte. Es én, szegénységem mely völgyből megrendülve a gazdaságnak ezt a felhőkarcóját és élénk volt bennem a meggyőződés, hogy sohasem lesz feleleges szuzterületem arra, hogy csak egy odadobhassam krumplicutrot. Mikor a Szent Imre Kollegium igazgatója lettem, az volt a kívánságom, hogy oly könnyű anyagi viszonyok közé kerüljek, hogy ne vegyem észre, ha egy koromban hiányzik. 1911-18 ig voltam a Kollegium igazgatója. Mi it miniszternek aztán az lett a kívánságom, hogy a dotáltattnak a hitelnek olyan mennyisével, hogy a miniszteri tárcá meg a saját legalább egy... gatlattal a nagy magyar De Profundis keserűes katonajobbi. Legalább egy osztály, egy réteg könnyeit szeretném letörölni. Legalább egyet a síró orcheszterből... Ezen kívánságom rámban sikerült is.

Vass József dolgozó szobáját csödlörtökön reggel nyitotta fel egy bizottság. A szobában minden teljesen érintetlen volt, úgy maradt, ahogy azt Vass József hagyta. Ez alkalommal csak az irasztalon maradt iratokat vették át s azokat az aktákat, melyek fontos állami ügyet tartalmaznak és átvételük halaszthatatlan volt. Dréhr Imre államtitkár kijelentette, hogy a miniszter végrendeletet hagyott hátra, melyet még 1927-ben készített és azóta nem javított rajta. Vass Józsefnek egyetlen ingatlana sem maradt. Sem olyan vagyon tárgy nincs, melyet komolyan számba lehetne venni. Irasztalon listák voltak, melyeken hosszú sorban állottak azoknak a nevei, akik a jövősi miniszter jóságát élvezték. Intézetek, testületek, irók, művészek, özevgyik, árvak, magáncsook nagy serege részesült kisebb-nagyobb adományokban, amelyek teljesen felemésztették miniszteri jövedelmeit.

Vass József holttestét a Kerepesi-úti temető halottasházában pénteken reggel 9 órakor Hunkár Géza apatpébanos bejelentette, majd a koporsót a parlament kupolacsarnokába szállították.

A parlament főbejárata elé már a kora reggeli órákban megkezdtek a koporsók elhelyezését, amelyek hamarosan óriási halomra gyűltek össze.

A koporsót elhelyezték a kupolacsarnokban falállított katalánok. A ravatal mellett országghás díszruhás palotaőröge állt dísz-

öröset.

Három óra után megnyitották a képviselőház kapuit és a kupolacsarnokban lobogó gyertyák fénye mellett gyűlek-ztek a végzésre az ország notabilitái. Egsymástán érkeztek Klebe-berg Kunó helyettes miniszterelnök, a kormány tagjai, az államtitkarak, Wlassich Gyula báró, a felsőház elnöke, Almássy László a képviselőház elnöke, a felsőház, a képviselőház igen nagy, a vasmegegyi képviselők teljes számban, a polgári és katonai hatóságok.

A kupolacsarnok árkádjai alatti páho-lyokban a család, a diplomaciai kar, a kormányzó és a királyi hercegek kísérete, gróf Bethlen Istváné, a miniszterek feleségei foglaltak helyet.

Pár perccel 4 óra előtt érkezett Augustza királyi hercegasszony, József és József Ferenc királyi herceg, Pontonasi 4 órakor megérkezett Horthy Miklós, Magyarország kormányzója. Alig hogy elfoglalta helyét a kormányzó, megszólaltak a fővárosi templomok harangjai és bevonult a papság élén Serédi Jusztícián bíboros hercegprímás. Sári csendben állott meg a primás a ravatal baloldalán, körülötte papjai és a püspöki kar tagjai, közöttük Szme-recsányi Lajos egri érsek, Zichy Gyula gróf kalocsai érsek, Glattfelder Gyula, Mikés János gróf, Shvoy Lajos püspökök, Hasz István tabori püspök és az aszisztáló papság.

Majd Klebe-berg Kunó gróf vallás és közoktatásügyi miniszter lépett a ravatalhoz és a kormány nevében bucsuzott Vass Józseftől. A menetet díszruhás lova-rendőr-zakasz nyitotta meg, amely már fél 5 órakor elindult. A lova-rendőröket c-örkészek, a hadiárva intézetek egyenruhás növendékei, az állami, közéleti fiú és leányiskolák és intézetek növendékei követték. A nögyesületek sora után a férfi egyesületek csoportja következett, a bajtársi egyesületek, amerikaiások, Szent Imre kollegiumi növendékei, a szociális missziótársulatok növendékei. Majd női szerzetes rendek tagjai vonultak fel. Utánuk a vit-i rend díszruhás vitézei mentek. Majd egyenesen következett a győri bencés főgimnazium küldöttsége, Kispest, Székesfehérvár, Kalocsa, Sárvár, Szombathely és Vasvármegye küldöttsége.

A koporsót tíz kocsi töltötte meg. A koporsó után Dréhr Imre kísérté Vass József nővérét és bátyját. Majd a kormányzó kíséret és a szarnysegédek után maga a kormányzó haladt. Utána József és József Ferenc királyi herceg, akik a kormányzóval együtt gralog haladtak a menetben. A kormányzó és a királyi hercegek után Klebe-berg Kunó gróf, miniszterelnök helyettese következett, a kormányzó helyettese, a volt miniszterek, a polgári és katonai hatóságok vezetői, az országgyűlés két házának a tagjai.

A gyászszertartás utolsó aktusához, az egyetemi templomba csak külön meghívóval lehetett bejutni. A koporsók közül csak a kormányzó, a miniszterelnök helyettes, a kormány, a család, a főváros, Ripka Ferenc és Dréhr Imre koporsóit vitték a templomba. A többiekéről csak a szalagot gyjtötték egybe és helyezték Vass kriptája elé. Az egyetemi templomban felbuccott az orgona. A koporsót a szentély előtt álló katalánok helyezték. Majd bevonult papsága élén gróf Zichy Gyula kalocsai érsek s újból bejelentette a koporsót. A szentélyben a kormány tagjai foglaltak helyet, a padsorokban pedig a dékanok és az egyetem tanári kara. A beszentelés után szét-bontották a katalánok és a koporsót leritették a szentély alatti kriptába, a Pantheonba. Gróf Zichy Gyula kalocsai érsek imája után a nagy halottat örök nyugalomra helyezték.

A kormányzó Vass József édesanyjához a következő részvétlívratot intézte:

— Imádsággal és mély együttérzéssel osztva, mérbeteilen fájdalomban és gyszólva az elhunyt minden jóban megértő segítőt kezét, fogadják, kérem, legőszintebb részvétem kifejezését.

Horthy. Bethlen István gróf miniszterelnök tegnap az alábbi részvétlívratot intézte Vass József édesanyjához:

— A mai napon mély fájdalommal gondolkodok arra a súlyos veszteségre, amely mindnyájunkat érte munkatársam és szeretett barátom váratlanul bekövetkezett gyászos elhunytával. Végtelemtől sajnálom, hogy az államot

érintő fontos tanácskozáskor nem engedik meg, hogy a mai napon kedves minisztertagsamtól ravatalánál bucsút vehessek. Adjon a Mindenható erőt a fájdalom elviselésére és nyújtson vigaszt nagyságos asszonyomnak az s tudat, hogy az egész nemzet kíséri utolsó útjára fiát, Vass Józsefet, aki egy évtizedet meghaladó miniszteri működése alatt az egész ország szeretetét kivívta magának. Bethlen.

H I R E K.

Mórocz Emilán perjel temetése.

Meghalt a Perjel Ur! A félelemre riasztó „Pallida Mors“ minden ridegségét ledobta és szép szeliden lopódzott a beteg ágyához. Vitte magával... A megváltó halál átváltotta az egész embernek és a kész embernek földi pályafutását az örök halmok száguldó-szédítő útjaira, ahol az örökké boldogok járják az örökkévalóság bolygó rohanását a lélekvilágrend örök nyugalmu Mozgatója körül.

Az emberi karriereket sokféleképpen nézhetjük. A zeenik útja, a hatalom és erő lendületei, a teljesítmények szédületes pompája, a gondos munka szorgalma, a robotélet földszaga, de mindennek igazi értékelése a külső fényt és a lát-szatot elcsusztatja a világitélet szivet hasító, velőt rázó szava előtt: mit élél? Mórocz Emilán, a dömlöki apátság perjele, az ötszörös talentum embere; pap, szerzetes, tanár, emberek vezetője, magad is ember: mit élél?... Az ifjuság, a férfikor, az öregség órái mit találtak benned? Megáll a szó előtt a porhüvelyét vezetett örökkévalóságba nőtt emberi lélek hallásra hallatlan hangon számot adni... Éitem a gyermekkor egyszerű boldog éveit küzdelmekkel, céloom, hivatásom felé törve, mig odajutottam az Ur oltárához. Vagytam a tudomány, az életszentség után. Tanultam, dolgoztam, hogy másokat tanítsak, nem hlu ambici-óikért. Az új-nemzedék lelkeit akartam nagyra növelni tudományommal. Hiven követtem a szót, mely a pannonhalmi alma mater-be vitt lelkeket formálni, edzeni, papjaidat oltárhoz állítan szerzeteseket hivatásukra készíten. Mentem megint a gyermekek közé lelkeim örö-mére és fölismogattam az apró sziveket, a gyermekeket és láttam, mint szavam nyomán tágra nyitott szemmel csodálják kezéd alkotásait. Csodálatos teremtményeiddel, a kedves hangokkal csiszoltam finomra lelküket. Mikor ránszakadt a bomlás fergetege, álltam örhelyemen és szembenéztem az ellenséggel, az ellenség özőnében. Elűzték és mentem hazamba, mint számkivetett és utolsó allomásomon a celli Szűzanya szolgálatában lelkeket szereztem Neked, akik már sokan a halál árnyékában ültek és ekkor hívtál. Tudod, nyugodtan álltam előd: „Legyen meg a Te akaratod“ igével... Elunik a kép az évezredek irámában, az ember visz-szatér a természet és feledés porába — az utolsó találkozására.

Vasárnap délután 4 órakor temették Mórocz Emilán Pál perjelt az apátsági templomból. A temetésen a résztvevő közönség oly nagy számban jelent meg, hogy a nagy templom nem volt elég a befogadásukra, hanem még egyszer annyian is többen a templom-téren maradtak. A beszentelési szertartást Jándi Bernardin kormányfőtanácsos, dömlöki apát végezte nagy segédlettel. A szertartás végzetével a menet megindult a már a menet élén a keresztívő a temetőbe ért és még mindig voltak a templom előtti téren. Mórocz

Emilián is... nyajas és... napi setaj... találkozt... szava s... az emberek... áltainos... A... adni az... kerle Gotfr... vény éve... vitézo, fiat... csontfölké... csendesen... Domine doo... A tem... vendékei... régáció a... összes ren... magukat... Miksa kom... Otto győri... tics Janos... tot. Ké... megyei va... mint volt... és tiszteio... Ün... Celli buc... kező... óhajtanak... szentjének... éves es a... leuui... nagyarány... résztvevő... való részr... solársa is... tömegek... Kald... keznek... rándokok... haladni... Az... Val... Az... Az... bánia a... fogadja és... a process... a tabori... dező bíró... Pál... háromsz... Kék... A... részen fo... kezes... baulak... A... jászit... járt... a hívek... A... lomban is... beszéd... Fe... fejeztével... következő... az iskolák... regációk... rot. A... gényegye... Leventék... a zenekar... Imre... papság... ahol a... el, a... a tem... Dem... élénkel... a templom... kar kíséri... mindenki... Dó... a keg... Szent... 1... zenekar.

2. Megnyitó beszéd, mondja dr. Gerlits Elek járási főszolgabíró.
3. Szónoklatok: Huszár Károly nyug. miniszterelőlk, Czettler Jenő egy. ny. r. tanár a képviselőház alelnöke és dr. Szentgyörgyi Elemér az Amerikana archidvokátusa.
4. Záróbeszéd, mondja Jándi Bernardin dömölki apát.
5. Himnusz.

A hivatalok, a hatóságok a helybeli egyesületek az apátsáji templomban kapnak helyet. Ezután is felkérjük Cseleddömölki hazafias polgárságát; hogy a nagy nemzeti ünnep ünnepléssé tételre céljából, de különösen a Neme-dömölki, Rákóczi, Kossuth-uccai és a Szentháromság-ter lakosságát, amely utvonalon a törmentet átvonul, házaikat lobogózzák fel és ablakaikat virágszíssal és égő gyertyákkal lassák el.

Az összes vendéglők déli menőt (három fogás) 150 P szolgáltatnak ki.

A cseleddömölki ref. főkegyház a duananti ev. ref. egyházkerület legutóbbi határozata értelmében Adorjánháza helyett a papai anyagyházhoz csatoltatotta. Ezentel évenként nem négyezer, hanem sokkal többször tartanak istentiszteletet. Legközelebb Olé Sándor papai vezető lelkész tartja az istentiszteletet, ki a fiatal lelkes generáció egyik legkiválóbb szószólója közé tartozik. Itt említjük meg, hogy a vezető lelkész fogja a cseleddömölki iskolákban a hitoktatást is végezni.

Elfogyott tolvaj cigány. Kálánya Ferenc rovtimultu somogyvári csavargó cigány engedély nélkül járta a közeli falvakat és a koldulás mellett lopott is. Több kisebb nagyobb csillageset jelezte az utjat, míg végre is a cseleddömölki csendőrség nyakoncsipette a forgalmas cigányt és bezaratották a szombathelyi ügyészség fogházába.

Elnyugt hozzátartozójának Minden-szentekre már most rendelje meg a sírkövet Singer Mihály kőfaragónál Cseleddömölki, Szigetcsa 25, ahol mindenféle marvány és gránit sírköv, egyszerű és díszes kivitelben olcsó árban kapható

Hazasong. Molnar Lajos adorjánházi birtokos szeptember 16-án délután 3 órákor tartja esküvőjét Adorjánháza a ref. templomban Marton Irénével.

Táncmulatság Alsómesteriben. Az alsómesteri Leventeegyesület szeptember 21-én, jövő vasárnap Pinter Desző vendéglőjében az egyesület javára táncmulatságot tart. Kezdeté délután 3 órákor. Belépődíj személyenként 60 fillér.

Tűzoltóságunk eddig eddig ismeretlen okból lángba borult Kiszöllös község. A környék tűzoltósága azonnal segítség ment, de így is elégett 84 lakóház. A tűzet csak a hajnali órákban bírták eloyomni. A vizsgálat megindult annak felderítésére, hogy a tűz miként keletkezett.

Gyilkos csendőr. Folyó évi február hó 2-án éjjel meggyilkolták Bodenlosz Ilonát, a szabolcsi postahivatal vezetőjét s ennek nővérét Gyurkovics Józsefné 70 éves öregasszonyt. A postahivatal aztán kirabolták. Közél két héten át tartott a nyomozás, melyben legbárgosabb volt Ambrus István csendőrmester, míg végre oda lyukadt ki a dolog, hogy Ambrus Istvánt, a főnyomozót, gyilkosság gyanyja alatt letartóztatták. Folyó hó 12-én, pénteken tárgyalta ezt az ügyet a pécsi honvédtörvényszék. A tárgyaláson Ambrus teljes hűségéről emondta, hogy azért gyilkolt, mert el volt adósodva és nem tudott megszabadulni attól a gondolatól, hogy meggyilkolja a postaezőlőt és nővérét és a gyilkosság árán szerzett pénzből kifizeti az adósságait. Emondta, hogy előre megfontolt szándékkal ölte meg az áldozatokat. Lapunk zár-takora a tárgyalás még tart.

Agynilotta magát. Rajki János 51 éves alsósági cserepes-mester csütörtökön este lakószobájában forgópisztollyal halántékán lötte magát. Azonnal meghalt. A szerencsétlen ember bucsulevelet hagyott hátra, amelyben megírja, hogy régóta készült végzetes tette elkövetésére.

Kitüntetett tűzoltók. Karácsony Lajos körzeti tűzoltó főparancsnoknak, Seveitz Béla és Marton Gábor nagysomogyi tűzoltóknak 26

éven át kifejtett hasznos szolgálataik elismerése jeléül erre a célra alapított díszérmét adományozta a helygyűminiszter

Makacs székrekedés, vastagbélkataras gyomorba, puffadás, vertilódás, sargaság, aranyeres csomók, csipőfájás esetibein a természetes **Ferenc József** keserűvíz, reggel este egy egy kis pohárral bevéve, rendkívül becses haziszer. Klinikai megfigyelések tanúsága szerint a **Ferenc József** víz még ingerlelnekny belső betegéknél is fájdalom nélkül hat. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszer-tárkában, drogeriákban és fűszerüzletekben kapható.

A balatonfüredi szőlésznapi programja: Az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara szőlő, borbazdasági és gyümölcsstermelési szakosztályának a Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesületével karöltve rendezendő szőlésznapi szeptember hó 27 től 29 ig, tehát szombaton, vasárnap és hétfőn fognak lefolyjni. A szőlésznapi kimagasló eseménye lesz a szeptember 28 án, vasárnapon a hirdőtelep gyogyteremben megtartandó VII. országos szőlő és borbazdasági kongresszus. Szeptember 27-én lesz az országos szőlő és borkultúra megvitatása, valamint a szőlészeti szakosztályi szaktalpa, borkóstoló és szüreti ünnepségek. Szeptember 28 án, vasárnap d. e. lesz megtartva a szőlő és borbazdasági kongresszus, amelyen szőnyegre kerülnek az összes aktuális szőlészeti kérdések kiváló szakemberek előadásában. Deután dr. Santha László és Fuchs Elemér tartanak előadásokat, belfő pedig külön hajóval Badacsonyba mennek kirándulásra a szőlőgazdák a badacsonyi szőlők és a Badacsonyiüdüki Szőlőgazdák Pincszövetkezete piucejének megtekintésére. Az ország neves szőlő és borkóstoló ezután is felkeri a kiállítás rendezőbizottságára, hogy ezú a kiállításon minél nagyobb számban résztvevő sziveskedjenek. A részvételi feltételei a következők: 1. Egy termelő legfeljebb 3 fajta borkinátval és korlátlan fajtajszőlőmintával vehet részt. 2. Minden borkinából 5 palack (a 7 dl.) küldendő be a bírálatra és borkóstolóra; csemeszőlőből 5 kg. A minták a következő címre küldendő: Balatoni Szőlészet Igazgatósága Balatonfüred-fürdő. 3. A borkinák beküldési határideje szeptember 20-ig; a csemeszőlőkét szeptember 26-ika. 4. A kiállítás részvételi díj nincs, a kiállítási anyag azonban a rendezőség korlátlan tulajdonsa. 5. A kiállítás megnyitása: szeptember 27 én déliótt 11 óráig; a borkóstoló ugyanaznap délután 5 óráig. A kiállítás 3 napig tart. A borkóstolón való részvételi díj személyenként 2 pengő. 6. A borkóstoló szüreti felvonással és szüreti mulatsággal lesz egybekötve. A szüreti mulatságot a bírálóbizottság által legjobbaknak minősített anyag tiszteletdíjakkal és elismerő oklevelekkel lesz jutalmazva. Tiszteletdíj adnak: az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara, a Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete, a Balatoni Szőlészet, Teleki Sándor és a Borászati Lapok. Az elismerő oklevelet a Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete adja.

A világ leicsebb képeslapja. Laptársunk Tolnai Világlapja, amely hatszáz ember foglalkoztat tizeiben olyan fundamentális változást eszközölt, amely példátlan a lapkiadás történetében. Ezt a változást nem értenénk meg, ha nem a Tolnai Világlapjával állnánk szemben, hiszen ettől a népszerű képeslaptól több mint három évtizeden keresztül megszoktuk azt, hogy a jóból a legjobbat és arban a legolcsóbbat adta. Harminc esztendőn keresztül több mint fél millió ember tartozott Tolnai Világlapja táborába, de az olvasók egy része a kegyetlenül mostoha viszonyok miatt elmaradt. Ezeket az olvasókat akarja most Tolnai Világlapja visszahódítani, amikor a szeptember 8-iki számtól kezdve a lap árát 60 fillérről 24 fillérré leszállította. Ezzel szemben a lap terjedelme és tartalma semmit sem változott, sőt még jobb és ezental két folytatásos regényt is közöl az eddigi külön bekötött regénymelléklet helyett. Nincs Európában, vagy Amerikában Tolnai Világlapjánál olcsóbb lap, mert 24 filléret szinte lehetetlen 64 oldalas képeslapot adni. Tolnai Világlapja azonban a lehetetlent is megkísérelte és ez sikerült is neki.

Az Új Barázda nagy pályázatának jutalmaztattal. Az egész országban nagy érdeklődést váltott ki a gazdaközöség körében az Új Barázda szerkesztőségének tíz országos fontossága kérdéssel álló pályázata, amelyet ez év tavaszán tett közzé. Ez a pályázat hozzásegítette a gazdaközöséget ahhoz, hogy országos fontossága kérdéseiben személyesen és közvetlenül nyilváníthassa a maga egyéni véleményét. A pályázatnak azt az értéket lehetőséget a gazdak fel is ismerték, amennyiben ezrelv kúldték be pályázataikat az Új Barázda szerkesztőségéhez. A legjobb pályázatok jutalmazására az Új Barázda csaknem négyszáz jutalmat tűzött ki és a legjobb pályázók nevé, valamint a jutalmak odaítélését augusztus 17-iki számban közölte. Vármegyénk területén is voltak olyan szerencsés pályázók, akiknek pályázata elfogadásra talált az Új Barázda bírálati bizottsága előtt. Ezeknek a pályamunkáknak a beküldött megfelelő jutalomban is rezesítette az Új Barázda. A vármegyénk és a közeléllő területen lévő jutalmazottak névsorát az alábbiakban közöljük: Pető Lajos Alsóság 1 csomag Porzól. Nagy József Egyházaskesző 1 kg. Üstökös Borszerszám-tisztító, Somogyi Kálmán Alsóság fel kg. Üstökös borszerszám-tisztító, Süle József Kemencemagasi 1 óraiénc, Gyarmati Károly Egeralja 1 csomag Porzól.

Közlödi klasszikusok.

Dantóló íbsenig.

A lezérdekesebb latványok közé tartozik: szemlélteti a zseoi munkáját az emberiség utján, ahogy avszadok folyamán a föld különböző pontjain fellángol, kibővödő nemzetek géniuszából származva s hatásában uttlejzdrve a maga nemzetének határán, bevilágítva az egész emberiséget. A kép, melyet a szemléltető kapunk, magas perspektívából nézve egy hatalmas egységet mutat: mintha minden korban ugyanaz a világszellem dolgozott volna, különböző színhelyeken, különböző nyelveken, különböző nemzeti kulturáktól színezve. Ez az egység, melyet Goethe vett észre először: a világirodalom.

Nézzük csak a keresztény kultúra százait. A középkor szelleme, mielőtt átalakult volna a renaissancezal ujkorra, szükségszerepben kereste a maga végső, összefoglaló kifejezési formáját. Száz különböző tényező hatása alatt ez a formula olasz földön fogalmazódott meg Dante nagy művében, amely egyúttal világnak óriási képet foglalt össze. Danteval mintha hosszú időre kimerült volna az olasz irodalmi szellem, az új renaissance-szellem, mely a képzőművészetben soha nem azelőtt, sem azután nem látott csuespontra jutott Olaszországban, irodalmilag nem ott fejezte ki magát, hanem elhagyva a kontinenset,

nens szélső dél-nyugati zugában, Córnan Spanyolországban, kifejezve az emberi szellem XVI. századi kettéválasztását a katolicizmus és a protestantizmus jelszavai alatt. A XVII. században, melynek abszolútizmus szelleme az állami és társadalmi élet szigorú megszerzésére vetette a hangsúlyt, ez a renaissance-típus hazájában, Franciaországban találta meg genialis kifejezőjét Corneille és Racine klasszicizmusával és Moliere realitásával. A géniusz a következő korokban ismét új hazát keresett magának s ekkor lépett az emberiség irodalmi vezérei közé Goethe és Schiller Németországba. Goethevel egyuttal öntudatra is jutott a géniusz a maga nemzetfölötti egyetemleges emberi hivatásának s megfogalmazta a világirodalom új fogalmát. Egy nagy fuga, melybe hol innen, hol onnan, különböző nemzetekből harsognak bele nagyszerű hangok, egy csodás, örök harmonizáló olvadva össze.

A fuga aztán egyetlen óriási zenekari művé válik a XIX. században. Rézst vesznek benne az összes eddigi hangszerek, a romantika új világnézete, a belőle lelkendezett új nagy műforma, a regény, megszólaltatja az összes nemzetek hangjait, német, francia, angol, olasz hangok harmonizálódnak bele az egészbe s új hangok is szólnak meg; a világirodalom bevonul a skandináv Észak és az orosz Kelet. Most már teljes a zenekari és nyitra alá a lehetőség a kis nemzetek számára is, hogy a maguk hangjával résztvegyenek benne, mert a világirodalom egysége tudatát egyre jobban elítérbe hozza a népek közötti csereviszony egyre fokozódó intenzitása.

Hogy a magyar szellem száz egynehány

